

Děd druhou nejhezčí rozhlednou kraje

Nejhezčí rozhlednu Prahy a středních Čech vybírali čtenáři MF DNES a iDnes. Berounský Děd se umístil druhý hned za pražským Petřínem. Obě rozhledny se dostaly do celorepublikového kola o nejhezčí rozhlednu ČR. Děd v něm skončil pětadvacátý.

Krajské kolo ankety o nejhezčí rozhlednu Prahy a Středočeského bylo tajné. Petřínská rozhledna získala od čtenářů v hlasování 543 hlasů, druhý Děd u Berouna 325 hlasů. ■

Berounské autorce vychází Štěstí.cz

Nová dlouho očekávaná kniha nadějných berounské autorky Valerie Freiové s názvem Štěstí.cz – aneb Jak je těžké najít chlapa je již na pultech. Vyšla nejprve v bezplatné elektronické podobě a nyní přichází i její tištěná podoba. „Elektronická kniha může prodeji papírových knih významně pomoci,“ je přesvědčen Kameel Machart, jehož nakladatelství uvedlo tento titul na trh. Ojedinelý vydavatelský počín tak boří mýtus některých konzervativnějších nakladatelů, kteří se s nástupem elektronických knih obávají o svoji existenci. Podle prvotních ohlasů čtenářů je patrné, že elektronická verze knihy může tím správným způsobem „navnadit“ čtenářskou obec a přimět zájemce ke koupi „klasické“ papírové knihy. Knihu je možné prohlédnout na portálu www.machart-books.cz nebo je možno e-book zdarma stáhnout u všech prodejců elektronických knih. ■

existenci. Podle prvotních ohlasů čtenářů je patrné, že elektronická verze knihy může tím správným způsobem „navnadit“ čtenářskou obec a přimět zájemce ke koupi „klasické“ papírové knihy. Knihu je možné prohlédnout na portálu www.machart-books.cz nebo je možno e-book zdarma stáhnout u všech prodejců elektronických knih. ■

Berounský drak s novými posádkami

Už pošesté se nad hladinou řeky Berounky rozezní bubny dračích lodí v rámci tradičních závodů Berounský drak 2011. Tréninkové jízdy začínají už v pátek 9. září, kdy se večer uskuteční i oblíbená slavnost Probouzení berounského draka doplněná ohňostrojem. V sobotu je první start rozjížděk připraven na 11:00. Následovat bude závod mistrů i přespolních firemních týmů. „Chystá se opět závod partnerských měst. K těm zahraničním letos přibudou i další města z našeho okolí,“ uvedl místostarosta Patrik Brodan. Závodit se bude ve čtyřech drahách na 200 metrů dlouhé trati. Vrcholné finále závodu se očekává mezi 17:00 a 18:00. Těšit se můžete i Dragon Boat Party či soutěž týmů v přetahování lanem. ■

Legendární hrnčíř z Kréty zpestří trhy v Berouně

Moderování soutěže Zlatá brána se ujme herečka Tereza Bebarová, držitelka dvou Thálií

Už popatnácté se 10. a 11. září budou v Berouně odbyvat vyhlášené Hrnčířské trhy. Sjedou se na ně hrnčíři z celého Česka a mnoha zemí Evropy.

„Už uplynulo patnáct let od doby, kdy jsme jezdili po republice a přemlouvali ty lepší hrnčíře a keramiky, aby přijeli do Berouna na premiérové Hrnčířské trhy. Dalo dost práce je přesvědčit, že to

nebude na újmu jejich dobré pověsti a že chceme dosáhnout úrovně zahraničních trhů, kde význam slov hrnčířské trhy byl tehdy zcela jiný než u nás,“ vzpomíná iniciátor akce Vladimír Izbiczký. Na první ročník přijelo z osmdesáti pozvaných hrnčířů šedesát. Téměř všichni jezdí na trhy dosud a v narůstající konkurenci obstáli.

Trhy se postupně staly prestižní událostí a situace se otočila: Nyní je zájemců o účast mnohem více, než kolik prodejců je možné pozvat. A přibývá mezi nimi i zahraničních účastníků. „Letos přijede celkem 35 zahraničních hostů. Mezi nimi hodně nových tváří. Již tradičně jsou to hosté z Maďarska, Slovenska, Polska a Německa. Letos poprvé přijede keramička až z Bulharska Marika Georgieva. K vidění bude osobitá keramika Evy Liebmann z Chemnitzu. Starobylé řecké hliněné amfory představí Nikos Kavgalakis z Řecka. Vyrábí je ručně na hrnčířském kruhu stejně jako jeho dávní předkové. Žije a pracuje v keramické obci Margarites na Krétě. Ostatní nejsou o nic méně zajímavější – přijďte se podívat,“ vyzývá Izbiczký.

Město Beroun připravilo bohatý kulturní program. Zaposlouchat se budete moci do řízné dechovky, dixielandu či cikánské cimbalovky.

Na pódiu budou také v sobotu 10. září ve 14 hodin slavnostně vyhlášení vítězové soutěže o nejlepší zahradní keramiku. Ocenění Zlatá brána třem vybraným skvělým hrnčířům předá starostka města Šárka Endrlová. Práce hodnotí odborná porota, jejíž řady nově posílí akademický sochař docent Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze Pavel Knapek. Vše uvede a každého vyzpovídá herečka držitelka dvou Thálií Tereza Bebarová.

Na závěr sobotního programu okolo 16. hodiny vystoupí cimbalová muzika Gili Romani z Plzně a pozve všechny do vinařského koutku, kam se po 16:30 přesune a bude zde hrát i po 18. hodině, kdy sobotní trhy končí.

Chybět nebudou ani stánky s občerstvením: bramboráky, halušky. Točit se bude Berounský medvěd, Žamberský kanec i karlístejnské víno. Na

trávniku uprostřed náměstí budou vystaveny souběžně práce a také zde najdete info stánek, kde se dozvíte, co budete o trzích potřebovat vědět.

„Nejlépší oslavou XV. jubilea berounských Hrnčířských trhů bude, když se berounské náměstí zaplní opět šikovnými, pohodovými a veselými lidmi a bude hezky,“ přeje si Izbiczký. ■

Muzeum zve na jarmark pod širým nebem

Pro návštěvníky proslulých Hrnčířských trhů připravuje každoročně Muzeum Českého krasu jarmark tradičních řemesel pod širým nebem. V prostorách expozice Geopark Barrandienu se uskuteční i letos a to 10. a 11. září, navodí tak iluzi pracovišť dovedných mistrů hrnčířů, kovářů, dráteníků a dalších, dnes už téměř vymizelých řemesel. Příjemným doplňkem bude prodejní nabídka koření, bižuterie, hraček a lahůdek české kuchyně. Letos bude jarmark ještě doplněn prezentací chráněných děl Středočeského kraje. ■

Na Letorostech zazpívá Anna K. i Visací zámek

Anna K. či legendární kapela Visací zámek budou hlavními hvězdami festivalu Letorosty, který v sobotu 17. září v Berouně tradičně uzavře festivalovou sezónu. Do Berouna se chystá i jedna z nejoblíbenějších festivalových formací, kapela Wohnout v čele s Matějem Homolou, dále pražští rapeři PSH,

Foto: Martin Homola

rychlé housle Vojtěcha Lavičky z Gipsy.cz, písničkář Ondřej Ládek alias Xindl X a berounští Black Hill. Festival završí hodinovým koncertem punk rockový Visací zámek. Pozvání letos přijala i stálá české hudební scény Anna K., která se na berounské publikum velmi těší. Vstup na akci je stejně jako v loňském roce pro všechny návštěvníky zcela zdarma. Pro návštěvníky s dětmi je připraven také pestrý dopolední zábavní program plný her a soutěží.

Festival Berounské Letorosty je každoročně zařazen Nadačním fondem Letorosty senátora Jiřího Oberfalzera. Nadace v rámci akce předá finanční dary vybraným charitativním organizacím ve středních Čechách. Souhrnný příspěvek neziskovým organizacím Středočeského kraje činí za šest let konání festivalu 1 505 000 Kč. Více informací o festivalu naleznete na webu www.letorosty.cz a www.facebook.com/Letorosty. ■

Pohlednice oknem do minulosti

Státní okresní archiv Beroun se snaží každým rokem přispět malou výstavou dobových dokumentů k úspěchu Dnů evropského dědictví v Berouně. A jinak tomu není ani letos. „Tento ročník hodláme věnovat takřka výhradně „pohledovým lístkům“, jak se kdysi pohlednicím říkalo,“ uvedl ředitel archivu Jiří Topinka. Rozšíření pohlednic v druhé polovině 19. století výrazně urychlila metoda kolorovaného světlotisku v osmdesátých letech. Od konce 19. století si již pohlednice zajistily pevné místo mezi druhy poštovních zásilek. Díky tomu jsou dnes předmětem nejen sběratelské vášně, ale i odborného studia. Město Beroun a jeho blízké okolí se přinejmenším od 90. let 19. století stalo poměrně atraktivním objektem pro místní i pražské vydavatele pohlednic, na kterých jsou zachycena nejružnější zákoutí města. „Naš archiv letošního roku převzal poměrně obsáhlou sbírku pohlednic nedávno zesnulého Ing. Miloše Fechtnera z Berouna. Z ní jsme vybrali celou řadu jak známých, tak i méně známých záběrů města, které jsou uspořádány podle jednotlivých čtvrtí, a doplnili je několika pohlednicemi z naší sbírky pohlednic. Pevně doufáme, že výlet do minulosti města prostřednictvím pohlednic zaujme co nejširší okruh zájemců,“ věří Topinka. Návštěvníci tak budou mít možnost v budově státního archivu (mezi bývalým areálem Tiby a dálnicí) v sobotu a v neděli 10. a 11. září od 9 do 17 hodin nahlédnout do časů již dávno minulých. ■

Festival Talichův Beroun letos zahájí Česká filharmonie

Největší svátek berounských hudebních nadšenců už se kvapem blíží. Už v úterý 18. října se totiž v pražském Rudolfinu uskuteční zahajovací koncert letošního 29. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun. Pro věrné abonenty festivalu připravilo město Beroun díky podpoře Ministerstva kultury ČR a České filharmonie hodnotný dar. Jako poděkování za věrnost a podporu totiž získají vstupenku na zahajovací koncert zdarma. O vstupenky byl nebyvalý zájem, také o zajištění dopravy z Berouna do Prahy. Pro účastníky budou zdarma vypraveny nejméně tři autobusy.

Zahajovací koncert v Rudolfinu se koná 18. října v 19 hodin. Představí se na něm nejvýznamnější český symfonický orchestr Česká filharmonie. Na programu je Smetanova symfonická báseň z cyklu Má vlast – Vyšehrad, Sukova Pohádka a Symfonie

č. 8 Antonína Dvořáka. Českou filharmonii bude řídit Petr Altrichter.

Už 11. října se ale uskuteční v rámci doprovodného programu tradiční koncert učitelů ZUŠ V. Talicha Pocta Václavu Talichovi. První domácí koncert v rámci festivalu je na programu 25.10., kdy se představí Komorní smyčcový orchestr Pražské konzervatoře. Druhý domácí koncert se koná 1. 11. Na housle bude hrát Jan Mráček a na klavír Lukáš Klánský. V listopadu jsou koncerty na programu ještě 8., 15. a závěrečný pak 22. Představí se během nich Martin Kasík (klavír), Zemlinského kvarteto a Komorní orchestr Pražských symfoniků.

Také letos se v rámci doprovodného programu uskuteční 25. října v 16:00 Pietní akt u hrobu Václava Talicha na berounském hřbitově. Ve stejný den v 18:30 bude v předšálí České pojišťovny zahájena výstava 200 let Pražské konzervatoře – nejstarší konzervatoře ve střední Evropě. ■

Kam vás v Berouně značky nedovedou...

Berounské medvědárium s huňáči Matějem, Vojtou a Kubou zná takřka každý návštěvník Berouna. Mnohý turista se vyšplhá i na Městskou rozhlednu či na Děd a nebo zavítá na některé z nových sportovišť. Ovšem v Berouně je i mnoho zajímavých a tajemných zákoutí, kam žádné značky nevedou a kam vás žádný průvodce nepřivede. Alespoň zatím. Několik takových míst jsme navštívili.

Hroby porostlé břečtanem

Židovský hřbitov v Berouně sice oficiálně otevřený pro návštěvníky není, budete-li mít ale štěstí, díky vstřícnému Rudolfu Rottovi se za hřbitovní zeď přeci jen dostanete. „Mám klíče, a tak za mnou několikrát do roka někdo přijde, že si chce hřbitov prohlédnout. Například loni sem přijela dokonce i jedna turistka až z Austrálie,“ říká pan Rott, zatímco odemýká vstupní dveře. Rázem se ocitáme v jiném světě. Hřbitov zde byl založen roku 1886 a nachází se na něm 120 náhrobků od doby založení hřbitova do poloviny 20. století. Některé z nich už jsou zcela porostlé břečtanem. Hřbitovní dům, který kdysi sloužil jako obydlí hrobníka a obřadní síň, je sice zdevastovaný, před časem ale dostal novou střechu. V plánu je prý další rekonstrukce, po níž by mohla budova sloužit jako byt správce hřbitova a stálá expozice o dějinách Židů v Berouně a okolí. Berounský židovský hřbitov je typickým dokladem městského židovského hřbitova ze druhé poloviny 19. století a představuje výjimečně ucelený areál, který je významným dokladem dřívějšího židovského osídlení. Od 60. let do konce 90. let 20. století část plochy hřbitova bez náhrobků využíval místní zahrádkářský spolek. ■

V krytu civilní ochrany

Možná o tom nemáte ani tušení, ale třeba právě sušárna ve vašem domě slouží jako oficiální úkryt obyvatelstva při mimořádných událostech. V Berouně a sousedním Králově Dvoře byste podobných úkrytů civilní ochrany napočítali pětadvacet a mají celkovou kapacitu 3 470 osob.

V majetku společenství vlastníků bytových jednotek je 15 úkrytů. V majetku státu jsou dva úkryty, najdete je oba v Berouně a to v budově Okresního soudu Beroun a v areálu Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje v ulici Pod Studánkou. Pouze jeden úkryt vlastní obec – má kapacitu 600 obyvatel a nachází se v Králově Dvoře v ulici Nad Stadionem. Zbývajících sedm úkrytů je v majetku právnických osob – jde o úkryty pro zaměstnance společností České dráhy, VAK Beroun, PROBO BUS a Českomoravský cement, a.s., Beroun.

Při prohlídce úkrytu ve sklepení někdejšího okresního úřadu se rázem ocitnete v dobách studené války. Do úkrytu se dostanete jen přes dvoje ocelové dveře. Z úzké chodby vede několik dveří do více než desíti menších místností. V první z nich je dokonce k vidění ještě původní zdravotní lůžko. Je tu i telefonní ústředna, dálkopisná stanice či bytelná skříň ještě z doby nacistické okupace, kdy byla budova zkolaudována. ■

Unikátní jepice

Pravda, v tomto případě se nejedná o tajemné místo, ale tajemný objekt. I když navštívíte berounské Muzeum Českého krasu, tento významný exponát v něm neuvidíte. Je totiž před veřejností uschován v depozitáři. Jde o významný nález obří jepice z období karbonu, tedy z doby, kdy na našem území vznikaly sloje černého uhlí. Nymfu (nedospělce bez křídel) obří jepice Bojophlebia prokopi nalezl v 80. letech 20. století amatérský sběratel nedaleko obce Tlustice. a jeho zásluhou se jako dar dostala do sbírek berounského muzea. Jednalo se teprve o druhý nález stejného druhu u nás, první nález dospělce z Vrapic u Kladna pochází z 50. let a je uložen v Národním muzeu v Praze. Jepice Bojophlebia prokopi je největší a nejstarší jepicí na světě. Její délka s přívěsky činí 14 cm, druhá jepice od Vrapic měla rozpětí křídel 45 cm. Obě jepice zahynuly během erupce sopky, jejíž popel je jako dar bažin a spolu s ním je pohřbil na dně pánve. Obec Tlustice ocenila unikátnost nálezů tím, že si jepici dokonce zvolila do svého znaku. ■

Pod vodou

Jen výjimečně si můžete prohlédnout utajená zákoutí Městského plaveckého areálu Tipsport laguna. Například loni při Dnu otevřených dveří se lidé dostali do takzvaného Velína, neboli centrálního mozku technologického zázemí areálu. Prohlédnout si tehdy lidé mohli i prostor pod dětským bazénem, kde je akumulační nádrž a dva pískové filtry, prostor pod relaxačním bazénem. Unikátní je i místo pod plaveckým bazénem, kde jsou ponechány volné prostory pro případ zaplavení areálu a akumulační nádrže. ■

Na půdě radnice

Historickou budovu radnice na Husově náměstí znají alespoň zvenku všichni. Naprostá většina lidí již byla také i uvnitř. Ať už na matrice, v obřadní síni, zasedací místnosti či v jiné kanceláři úřadu. Ovšem zdolat schody do nejvyššího patra až na půdu, k věžičce a hodinovému stroji, se už mnoha lidem nepoštěstilo. A tak jsme vylezli na vrchol budovy za vás. Velký klíč bedlivě střeží městští policisté na své služebně. Půda v této části domu prostorná a prázdná, pokud tedy nebudeme počítat pavučiny, které dřevěné krovy pokrývají. Až k věžičce vedou další dva dřevěné žebříky. ■

Berounská chlouba

Už přes čtyřicet let je kdysi honosný sál v domě U Tří korun v Palackého ulici zavřený. Poté, co se zde přestaly konat taneční či plesy, začal v sedmdesátých a osmdesátých letech sloužit jako sklad národního podniku Restaurace a jídelny. Současný majitel Tibor Meszaros, který tu kdysi pracoval a objekt v devadesátých letech koupil, se před časem pustil do obnovy objektu i se sálem. Vše chce uvést do původního stavu. A jeho počín se mu daří. Příspěvky na obnovu objektu, jenž se nachází v městské památkové zóně a je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, získal i od města Berouna a Ministerstva kultury ČR. Sál U Tří korun by se tak mohl opět stát chloubou Berouna. ■

autentická řeč historických pramenů

„Poklad“ z věže berounské radnice

Mnoho z nás toužilo v dětství objevit nějaký ten zapomenutý poklad z minulosti. Některým jedincům tato záliba dokonce vydržela dodnes. Zájem o hmotné, pokud možno na peníze převoditelné, poklady bohužel poněkud neprávem zastiňuje poklady, jejichž cena se nedá exaktně vyčíslit. Mnohé z nich nám tu zanechali naši předkové a někdy na místech docela nečekaných, jak se ukázalo například při bourání starého mostu v Karlštejně (zakládací listina z r. 1880). Je tomu pár let, co při opravě střechy Dolní brány byl nalezen pamětní dokument z první republiky, byt neoficiální a k tehdejší městské reprezentaci silně neucitlivý. Radní se hodlali „zviditelnit“ pro své budoucí potomky již v roce 1888, kdy při opravě věžičky staré radnice, do ní nechali vložit obsáhlý pamětní spis, který by případné nálezce poučil o stavu věcí ve zdejších. Dnes, po více než 120 letech můžeme tento dokument zařadit mezi skutečné poklady (bez uvozovek!), které nám zajímavým způsobem přibližují nejen zaslou podobu našeho města, ale i bolesti, které jeho tehdejší obyvatelé trápily. Z uvedeného pamětního listu vzhledem k většímu rozsahu přinášíme jen některé zajímavé výňatky.

„Lecturis salutem! Letošního roku, a to do dne, kdy tato pamětní listina do bání se klade, čítá obec berounská 510 domů. Při posledním sčítání lidu, které roku 1880 v celé řiši se provedlo, čítal Beroun sice 5719 duší, avšak když v roce 1883 vojsko nově utvořeného pluku pěchoty č. 88, jehož doplňujícím okresem Beroun jest, do Berouna z Prahy přitáhlo, rozmnožilo se okamžitě obyvatelstvo o 314 duší, takže dobře počet obyvatelstva na 6200 udati se může, jelikož neustále město se šíří, nové domy se stavějí, což dokazuje, že populace přibývá.“

Jak vidno, zůstaly metly, kterými Beroun od nepamětných dob šlehan byl, tytéž; povodně, zejména na Litavce, často několikrát do roka se opakují, ohrožují nejen nejúrodnější pozemky naše, nýbrž i níže ležící část vnitřního města, takže není divu, když s větší chutí za hradbami, dosud jakž takž zachovalými, se staví a tam populace roste. To také částečně jest příčinou, že nemáme kanalizaci a že častěji nakažlivé nemoci nás navštěvují. My ovšem podle sil svých snažíme se, aby naše obě nejvroucnější přání, totiž regulování řek a kanalizace se co nejdříve splnila; avšak byvše zvláštními neodvratnými př-

pady a neodkladně nastalou potřebou ku stavbě nových škol nákladem 120.000 zl. a nových kasáren nákladem 180.000 zl. takřka donuceni, nemůžeme nyní přikročiti k provedení aspoň kanalizace, protože poplatníci jsou daněmi a přírážkami tou měrou přetiženi, že nemůžeme je znova a v tak krátké době nové passivní břemeno na ně uvaliti.

Většina samostatného občanstva berounského živí se rolnictvím, řemesly a obchody, kdežto chudina po většině jest odkázána na rozsáhlé průmyslové závody zdejší, aneb na nádenictví a čeledinství při polním hospodářství. Ze závodů, které do velkého průmyslu řadíme a které skoro 2000 lidí živobytí poskytují, zasluhují, aby zde uvedeny byly: 1. přádely a tkalcovny rytíře Bedř. Kubínzkého, 2. cukrovar Seligmanna Elbogena, 3. akciová společnost pro vyrábění vápna a cementu, 4. c. k. privátní Česká západní dráha, 5. c. k. státní dráha, 6. parní a umělecký mlýn Hynka Roubíčka, 7. umělecké mlýny Josefa Hendla, Janan Seydla a Josefa Rabocha, 8. vápenice Adama Tomáška, 9. parní pila a parketárna Martina Dusla, 10. koželuhárny Karla Kavally a Jana Wiesenergera. Mimo tj. zde: 31 hostinských, 9 výčepníků kořalky, 5 výčepníků vína, 23 kupců, a kramářů, 22 hokynářů, 7 obchodníků

obilím, 15 obchodníků střížním a galant. zbožím, 6 dřívím, 7 uhlím, 5 pečením chleba, 3 prodejem koží, 3 kramářů, dále jest zde 25 obuvníků, 2 malířů pokojů, 6 zámečníků, 2 kolářů, 4 kožešníci, 3 nožíři, 11 krejčů, 5 kovářů, 14 řezníků a uzenářů, 2 stavitelé, 1 kamnář, 2 sekerníci, 1 puškař, 5 sedlářů, 1 fotograf, 4 zlatníci a hodináři, 4 pokrývači, 4 cihláři, 1 rukavičkář, 2 cukráři, 1 mydlář, 1 pilníkář, 2 perníkari, 1 pozlacovač, 1 knihař, 2 holiči, 1 soukeník, 3 klempíři, 1 soustružník, 1 barvíř, 1 kloboučník, 1 lékárník, 1 kartáčník a 1 materialista. Doznáváme však, že seznam tento podle daní sestavený není úplný; neboť jest zde více řemeslníků, zvláště obuvníků, hokynářů a krejčů, kteří sice pracují, aneb zboží prodávají a přece daně neplatí, takže z toho nemalé mrzutosti povstávají, protože řádní řemeslníci neb obchodníci, kteří daně platí, na nepohodlnou konkurenci poukazují a na křivdu na nich páchanou odůvodněné stížnosti vedou, nicméně jejich úsilí marným bývá, protože neplatníci obyčejně chudými jsou. Největší přímou daň platí rytíř Bedřich Kubínzký 3617 zl. 10 kr.

Pokud se týče poměrů sociálních, tu pravdě svědectví dáváme, že minulé doby, kdy každý majitel domu zdejšího platil za zámožného měšťana neb občana; staré rodiny patriciův zde-

ších, o město zasloužilých, mizí jedna za druhou, takže při posledním sčítání lidu 1880 shledalo se, že jest více cizinců, nežli domácích. Hlavní příčiny úpadku zdejšího občanstva není snad lenost, marnivost, hyření, pijáctví a utrácení peněz i času; neboť občanstvo naše zajisté že jest pilné, pracovité, příčinlivé a bohabojné; též vzdělání nabývá zde širší půdy. Avšak zavinily to hlavně časté povodně, pád mnohoslibné záložny roku 1874 a následkem toho akciového cukrovaru, časté neúrody – krise obchodní a hospodářská – hlavně pak následkem všeobecné hospodářské krise náhlé klesnutí cen obilních, takže hospodáři nemohou s prospěchem výrobky svoje prodávati – v čemž i dráhy konkurenci cizozemskou vydatně podporují. Boháčů, jichž jmění přes 100.000 zl. sahá, jest zde celkem jen 7, jakkoliv nikomu do svědomí aneb do peněžního truhliku sahati, a tak každého spoličného šacovati nemíníme. Avšak napověděli jsme, že blahobyť se bran ven se stěhuje a naše město opouští, kdežto chudiny k naší opravdové žalosti přibývá. Celkem jest 119 chudých sem příslušných, kteří měsíčně stálou podporu od obce dostávají.

Svatý Václave, nedej zahynouti nám i budoucím! V Berouně dne 27. 10. 1888. ■ (top)

Bezděkovský: Houslistou jsem z donucení

Významný český houslista a pedagog Jiří Bezděkovský, který se osobně znal s dirigentem Václavem Talichem, je ve svých 91 letech pravděpodobně nejstarším hrajícím houslistou na světě. Alespoň to o sobě tvrdí. A dost možná patří i k nejstarším aktivním řidičům. Po dálnici se s oblibou řítí i stopadesátikilometrovou rychlostí.

- Jak často autem jezdíte a kam nejčastěji míříte?
Jezdím takřka denně. S oblibou v autě poslouchám svoje nahrávky. Zajedu autem do lesa, třeba na Křivoklátsko nebo jezdím na Brdy. Ty mám rád, protože pocházím z vojenské rodiny. U Jinců jsem taky mívál chatu v Malé Vísce pod Valdekem. No a to sedím sám v lese v autě, dám si jedno pivo a poslouchám nahrávky. Je to kouzelné. Většinou v lese sedím celé odpoledne od dvou do sedmi. No a pak jedu zpátky do Prahy. Jezdím po dálnici i sto padesát kilometrů v hodině.
- Co když vás zastaví policisté?
Když mě zastaví policista, tak se mě ptá: Proč jezdíte tak rychle? A já na to, abych byl brzy doma. Protože tady nemůžu pít a já si s chutí doma dám dvě deci vína. Mám rád sherry. Vozím si ho z Německa.
- Ptají se vás někdy strážci zákona na věk?
Já mám zdravotní průkaz a doklad mi platí ještě půl roku. Pak musím jít na přezkoušení. A to já uvítám. Protože už jsem ho dělal tolikrát, že by mě mohli jmenovat zkušebním komisařem.
- Vůbec se v autě nebojíte? Troufáte si bez problémů řídit?
Policisté se mě občas ptají: Jak chcete jezdit dlouho? Já jim povídám, tak do října, přes zimu

- moc nejezdím. No a potom bych chtěl ještě jezdit na kole. Ale to všechno záleží, jestli můj pán tam nahoře mi to dovolí.
- Jak často jezdíte do Berouna?
V Berouně jsem skoro víc než doma. Učím v hudební škole u paní Tauberové. Jezdím sem taky k Semrádovi, k mistrovi. Už třináctý rok hrají na jeho housle. Měl jsem kdysi housle po Kociánovi za čtyřikrát sto tisíc korun. Ale musel jsem je vrátit. Paní Kociánová je prodala muzeu. Jako koncertní mistr jsem je musel mít půjčené. Občas jsem je zapomněl v hospodě, jindy ve vinárně. Naštěstí mi je vždycky někdo přinesl. Ono je jedno, na co se hraje, hlavně se musí hýbat prsty. To jednou jsem hrál ruské dílo. Děsně těžké, ale nádherné. Pepa Suk mi vyprávěl, jak se ho tehdy manželka ptala: Kdo to asi hraje. On jí povídá, že to musí být nějaký Rusák. No a v rozhlase pak řekli sólista Jiří Bezděkovský. Suk povídal: No Bezděkovský to umí napodobit. Vždyť taky chtěl hrát v Rusku!
 - Na jaké vystoupení nejraději vzpomínáte?
Na vystoupení s Českým komorním orchestrem, který založil profesor Václav Talich, s tím jsem hrál skoro dvacet let a právě s ním jsme objeli skoro celou zeměkouli. Nejraději jsem vystupoval v Itálii. Italové se k našemu orchestru chovali skvělým muzikantským způsobem, taky v Německu jsem jako doma.

- Vybavíte si ještě, kdy jste housle držel poprvé v ruce?
To mi byly čtyři roky. Dostal jsem šestnáctinové housle. To ještě byla nějaká práce, na trhu ještě nebylo nic z Číny. Vyráběl je geniální mistr Podlaha.
- A váš první veřejný koncert?
V sedmi letech, v Lucerně, kde se konaly čaje. Hrál jsem tehdy menuet. Denně jsem musel trénovat půl druhé hodiny. Táta byl přísný, byl vojenským houslistou ve Vídni a taky mě připravoval na přijímací zkoušky. Ve dvanácti mi pak řekl, že už mě dál učit nemůže. Zašel se mnou k houslovému světově uznávanému pedagogovi Otakaru Ševčíkovi. Ten řekl, že mě bude učit i zadarmo a že housle budou jednou moje obživá.
- To vám jako malému klukovi nevadilo, že nemůžete s kamarády lítat venku a musíte trénovat?
Samozřejmě, že vadilo. Venku jsem byl tak hodinu denně. Takže jsem se vlastně stal houslistou z donucení. A taky to všude říkám, i v rozhlase.
- V únoru vám bude už devadesát dva let. Jste pořád čiperný. Jak si udržujete fyzickou?
Každý den cvičím.
- Vážně cvičíte?
No na housle přeci. Denně půl druhé hodiny. No a pak si dávám před spaním dvě deci vína.

Foto: Alena Šustrová

- Očekávala bych, že při vašich zkušenostech už není třeba trénovat...
Naopak, když to nebudu dělat denně, tak bych mohl jít pást husy. To mi řekl jeden redaktor na stanici Vltava, že prý zjistil, že ve světě v devadesáti letech už jiný houslista nehraje.
- V kolika zemích jste vůbec hrál?

Kromě tropů snad na celé zeměkouli. V divočině v Norsku, kde se procházeli medvědi, v Japonsku. Taky mi nabízeli, abych šel učit do Hannoveru. Ale to bych tam neměl Brdy, Těně... Nechtěl jsem nikdy odsud odjet.

■ Pavla Švédová

„Beroun zesličněl, ale také jaksi zcukerínovatěl,“

říká o svém rodném městě textař Jan Velíšek a přiznává, že se mu po Berounu stýská, když je mimo.

Podle absolování berounského gymnázia a po řadě peripetií vystudoval Jan Velíšek Filozofickou fakultu Karlovy univerzity v Praze, katedru teorie kultury. Léta pracoval v oblasti propagace v nakladatelství Práce, později jako textař v reklamní agentuře. Píše, nejčastěji písňové texty, z nichž několik zpívá berounský písničkář Vladimír Čáp. V posledních letech je pravidelným odběratelem jeho básnické tvorby kapela Tři dny na břše vedená Pavlem Machačem, kterou zná berounské publikum velmi dobře a která pro svůj repertoár zhudebnila řadu Velíškových textů. I díky nim získala kapela v roce 2008 ocenění v soutěži Česko hledá písničku. Také Jan Spálený s kapelou A.S.P.M. při tvorbě svých posledních čtyř alb sáhl (kromě jiných) i po textech Honzy Velíška. Jeho básnickému jazyku nejlépe konvenují šansony, blues a muzika na pomezí jazzu či folku. V textech posluchače zavádí do zšeřelých zakouřených lokálů, kaváren, na procházky smutnými deštivými ulicemi, kreslí rozostřené momentky múz a dávných lásek, v atmosféře jakoby

usazené v době „před pár lety“, v poetickém bezčasí, kde divák nesprituje kupředu, ale má naopak šanci – pokud se zastaví a zaposlouchá – zachytit ještě pel dobrých časů, kdy svět býval v pořádku...
■ Označil bych tě za Berouňáka tělem i duší. Pokud je to tak, čím ti město přirostlo k srdci?
Proti takovému označení vcelku nic nemám, i když své berouňáctví nijak bouřlivě neprožívám. Jsem prostě jako mnoho jiných součástí města, ve kterém jsem se narodil, a město je zarostlé ve mně. Můžu bez Berouna žít docela dobře, ale přiznávám, že se mi po něm stýskává, když jsem mimo. Rád bych řekl, že se po mně stýskává i Berounu, ale nemohu sloužit. Nad zbytky hradeb nijak dojetím neslízím, zdroje mé poetiky jsou, myslím, jinde...
■ Letos jsi oslavil šedesátku a dobře vím, že vzpomínáš rád na to, jaký Beroun býval „kdysi“. Co z toho starého Berouna tu už není a co by stálo za to připomenout?
Beroun zesličněl, ale také jaksi zcukerínovatěl. Jeden se už cestou z nádraží nedusí oblaky

cementového prachu, ale ty baráky s pastelovými fasádami jak z výlohy lahůdkářství, stejně tady jako v Německu, mě k radostnému hýkání nijak nevybízejí. Spíše vzpomínám na figury a figurky, které prošly Berounem, a zčásti tedy i mým životem. Na Karličky, Anku Čtrnáct, na legendární berounské metaře, kteří jako by vyskočili z macksennetovských grotesek, na Jardu Salona, Vojtěška, na Arábka, maličkého pana Slavíka... Občas se o tom bavíme s Jirkou Kahounem, Vládou Čapem a Jirkou Kreisslem, že by bylo třeba to téma nějak zpracovat, dřív než tyhle součásti živého Berouna definitivně zmizí z paměti berounstva. U Karla Součka, možná i jinde, by se asi našly nějaké fotky... Jen kdyby jeden nebyl tak líný...
■ Myslím, že málokdo dokáže tvořit ve vzduchu-prázdnu. Pro umělce bývá nesmírně důležité i to, kým je obklopen, kdo tvoří jeho tvůrčí generaci, kdo jsou jeho „kumpáni“...
Hm, tak to je na menší studii... O poslední de-kádě nebudu mluvit, také proto, abych tě při tvé

známé skromnosti neuvedl do rozpaků :-). O rodině také ne, to stejně říká každý, a to nejdůležitější berounské podhoubí (zvláště na Kreissla se tohle označení výborně hodí) jsem už uvedl v odpovědi na předchozí otázku. Musel bych doplnit zvěčnou profesorku Jelenovou z gymnáziu, Jardu Holického, se kterým jsme objevovali Cimrmána, Čendu Grúnera, pro něhož jsem napsal první texty, které se skutečně hrály. Nedávno zemřelého Honzu Živce, s ním jsme trávili hodiny nikam nevedoucích debat o kultuře. Z těch neberounských pak rozhodně Jírku Našince, s nímž jsem se celkem úspěšně ubránil atakům nezměrného blbství, panujícího v odborářském nakladatelství. Jenička Krekuleho, snad posledního žijícího polyhistora. Honzu Spáleného, s jehož muzikou jsem se vyvezl o pár pater výš. Slečny, holky a mladé paní různých věkových a váhových kategorií. Vy ostatní, na něž jsem určitě zapomněl, pokuste se mi odpustit.

- Tvoje verše a písňové texty vyšly v knize, kde jim rovnocenný obrazový doprovod tvořily fotografie Jana Šroubka. Doneslo se ke mně, že se chystáte na podobný knižní projekt. Co nám o něm můžete prozradit?
Knižka Znáť tě málo, o ní hovoříš, vyšla už před více než deseti lety. Obsahovala asi padesát mých textů a přibližně stejně Šroubkových fotografií. Ta nová, která už je v podstatě hotová, je svým rozsahem zhruba dvojnásobná. A s Honzou doufáme, že to nebude jediný rozdíl. Docela jsme ji promýšleli a někde je to snad znát, jakož i to, že se nám spolu dobře pracuje. Doufáme, že by mohla vyjít ještě v průběhu letošního roku. Bude se jmenovat Malé hejno bílých vran a panu Jiřímu Suchému, kterému jsme se ji odvážili ukázat, se líbila. Víc o ní neřeknu. Kupte si a uvidíte.
- Jsi autorem textů, které si pak žijí svým životem. Každý je interpretuje po svém. Který z „uživatelů“ tvých textů se nejvíce přiblížil autorské interpretaci, kdo tve texty cítí tak, jako ty? Nebo: Stane se, že si někdo vyloží tvůj text jinak, nežli jsi jej zamýšlel?
Nejradši píšu svobodně, ať se s tím pak trápí muzikant. U textů je pochopitelně důležitý rytmus, metrum, přinejmenším pravidelnost. Skoro vždycky mi proto při psaní v hlavě zní nějaká melodie, buď už existující, nebo mnou vymyšlená. Pak se ovšem často divím, že skladatel to uchopil úplně jinak, většinou samozřejmě líp. Chvilku si obyčejně zvykám, ale pak rád zapomenu na původní nápad. Asi nejlíp si v tomhle ohledu rozumíme s Irenou Zlámalovou z kapely Tři dny na břše, která moje texty nejen zhudebňuje, ale i interpretuje. Je to výborná zpěvačka, a navíc bezvadná ženská. A pokud jde o tvou poslední otázku: Jednou mi přinesl vzdálený příbuzný, který si přivydělává hraním na elektrofonický kombajn na svatbách, pohřbech

a podobných smutných událostech, disketu, na níž se skvěla písnička s mým textem. Přišel si pro povolení, jaksi. To jsem teda čuměl. Pepíček Zima by po tom skočil, až by se mu šedivé kadeře rozlétly. To povolení jsem samozřejmě dal...
■ Na čem v současné době pracuješ? Nebo do čeho by ses rád pustil?
Dál samozřejmě píšu texty, s rozličnou intenzitou. Občas si ale teď připomínám své mladické hemmingwayovské ambice a přehlížím staré i novější povídky, fejetony a jiné malé prozaické útvary. Teď mě zrovna nejvíce baví krátké texty apokryfického charakteru, jimž pracovně říkám Alternativy a které jsou trochu jizlivými reakcemi na mou celoživotní četbu. Třeba z toho jednou něco vznikne. Jsem přece ještě mladý kluk...

- Děkuji ti za rozhovor.
- Kameel Machart

Alternativa (Stařec a moře)

Stařec Santiago, obyvatel havanského domova důchodců, seděl na horní palandě ve svém pokoji a vytrvale obhlížel mořskou hladinu. V černých prstech při tom bezděčně točil prázdnou plechovkou od ruských sardinek.

Nespavost

Dva švarní andělé – ten hodný a ten padlý – rvou ze mě řemeny. Kdesi, snad za zrcadly, zaslech jsem něčí smích, jen tichounký a jemný, a šustot papíru, jako když do učebny vkráčí pan profesor, kterého máme rádi. Přec se ho bojíme, jako se bojí mládí šednoucích účesů a ramen plných lupů.

Blíží se svítání a noc, jsa na ústupu, takticky oprávněně zarovnává frontu. Andělé odlétli a cestou k horizontu kolkolem káleli jak rozjívění ptáci. Zbyla jen nausea a pířka, která ztrácí můj starý polštář, zle postižený kýlou. Sněsl se šedý den na zemi sněhobilou.

Jakýsi horlívec už seškrabává zmrzky z našeho chodníku. A všechny moje lásky tlačí se v koupelně, běhají po kuchyni... Šedivé pířko skrylo se pod mou skříň. Pak kdosi promluvil, jen tíše a pár slovy: Tak teď už můžeš spát, jako tvé sestry sovy, navěky toužící, navěky nehotový.

Foto: Jan Šroubek

Beroun má partnery i za oceánem

Tři zlaté cedulky visí na zdi v prvním patře berounské radnice a připomínají to, že Beroun má v Evropě oficiálně tři partnerská města. Německý Goslar, polský Brzeg a holandský Rijswijk.

Právě s prvně jmenovaným městem Beroun uzavřel partnerskou smlouvu přesně před dvaceti lety – v září 1991. Ve skutečnosti ale spolupráce mezi Berounem a Goslarem začala již v šedesátých letech. „Kontakty se západním Německem ale byly po roce 1968 nežádoucí, nicméně osobní

vazby se nepodařilo přerušit. A tak po roce 1989 se znovu navázaly i kontakty oficiální,“ vzpomíná vedoucí městské galerie Jana Forejtová. Následně byla podepsána i listina o partnerství. Spolupráce obou radnic se v průběhu let rozšířila nejen na přátelství různých institucí podobného zaměření, ale i na přátelství jednotlivých občanů a jejich rodin.

Oficiálně je ovšem nejstarším berounským partnerským městem Rijswijk, malebné město ležící v těsném sousedství Den Haagu. Oficiální kontakty byly navázány ještě před listopadovými událostmi

roku 1989. Partnerskou smlouvu představitelé obou historických měst podepsali na podzim roku 1989. Dlouhodobé kontakty lze vystopovat v mnoha aktivitách umělců, sportovců, institucí i jednotlivých občanů.

Naopak partnerství s polským Brzegem je nejmladší, smlouva o partnerství byla podepsána 21. května 2002. Také Brzeg má k Berounu v mnohém blízko, a to nejen proto, že je téměř stejně starý jako Beroun. První zmínka o osadě ležící na břehu Odry totiž pochází z roku 1234, ta o Berounu př-

šla o jednatřicet let později. Ve výčtu partnerských měst nesmíme zapomenout ani na Condegu, malé městečko na severu Nicaraguy. Třebaže oficiální návštěvy se neuskutečňují, má Beroun s Condego velmi úzké vztahy. Začaly díky třístrannému projektu NEWS (North-East-West-South). Tento projekt probíhal v letech 1992 až 2000 a iniciovala ho a také financovala holandská vláda. Do projektu se zapojila partnerská města z České a Slovenské republiky, Holandska a Nicaraguy. V rámci třístranné spolupráce mezi Berounem, holandským Rij-

swijkem a nikaragujskou Condego byl v Condeze realizován každý rok jeden projekt, který vycházel přímo z vytypovaných největších problémů města a jeho okolí. Tak vznikla malá továrnička na výrobu betonových prefabrikátů a dalších betonových výrobků, elektrizovala se menší obytná čtvrť. Město Beroun má s Condego uzavřenu partnerskou smlouvu, ale v současné době je to partnerství pouze pasivní kvůli velké finanční náročnosti jakýchkoli osobních kontaktů. ■

Brzeg

Město Brzeg se nachází v Opolském vojvodství nedaleko česko-polských hranic mezi Wroclaví a Opolí. Patří k nejstarším a nejhezčím městům ve Slezsku.

První písemná zmínka o rybářské a obchodní osadě nazývané Vissoke Brzeg pochází z roku 1234. Po staletí hrálo toto město na Odře důležitou roli v administrativním, společenském, kulturním a hospodářském životě Slezska. Slavná doba Brzegu je spojena s dynastií Piastovců, prvním polským královským rodem. V historii bychom našli i společné období – roku 1329 se stal Brzeg lénem České koruny a od roku 1526 byl stejně jako naše země součástí rakousko-uherské monarchie. V 15. století vyplenila město při svých spanilých jízdách husitská vojska.

Nejvýznamnější pamětihodností je renesanční Hrad slezských Piastů s klenbovým nádvořím a tříposchodovým ochozem, kterému se říká "Slezský Wawel". Vznikl na místě původního gotického zámku a přiléhá k němu kaple sv. Jadwigy. Tato gotická kaple s rokokovým vybavením interiéru se stala mauzoleem Piastovců.

Trojkřídový zámek na velkém čtyřbokém půdorysu s nádvořím nyní slouží jako muzeum Piastovců, v němž se nejen dozvíte mnoho zajímavého o historii, ale můžete si prohlédnout i bohaté sbírky slezského malířství a sochařství. Ve sbírkách jsou shromážděny také hrobky legnických a brzeských knížat a úplné zachovalý středověký lovecký luk z 14. století.

V zámku uvidíte také velkou sochu psa. Podle pověsti se jedná o psa knížete Jiřího II., který byl v zámku velmi oblíbený a jeho pán ho nesmírně miloval. Rovněž pes byl svému pánu velice oddán a když kníže odjel, pes seděl a trpělivě na něho čekal. Jednou se stalo, že kníže odjel na velmi dlouhou dobu. Jeho pes denně čekal na pánův návrat, vyseďoval vysoko nad zámeckými arkádami a toužebně jej vyhlížel. Když se pán konečně vracel, pes mu skočil z výšky v ústřety a při pádu se zabil. Kníže pak nechal svému milovanému zvířeti vytesat sochu. Také v Brzegu stejně jako v jiných polských městech najdete mnoho kostelů. Nedaleko zámku stojí barokní kostel Povýšení sv. Kříže. V samém centru města stojí renesanční budova radnice. ■

Goslar

Historie malebného města Goslar sahá až do 10. století. Goslar byl založen již v roce 922. O necelé půl století později byly v okolí objeveny rudy. Bylo to především stříbro, které sem přitahovalo středověké německé císaře. Ti tu proto zřídili císařskou pevnost a už v roce 1131 je Goslar připomínám jako město.

Leží při úpatí pohoří Harz a jeho střed má téměř kruhovitý půdorys. Přimo v centru na náměstí Markt najdete překrásnou renesanční kašnu a pozdně gotickou radnici. Skutečnou ozdobou náměstí je pozdně gotický dům Kaiserworth. K nebi se vypínají věžičky hned několika kostelů. Poblíž radnice stojí románský kostel sv. Kosmy a Damiána z 12. století, zvaný také Marktkirche. Najdete tu i románský kostel Petra a Pavla z 12. století, kostel svatého Jakuba či románský klášter Neuwerks. Na své si přijdou i milovníci muzeí: Nachází se tu třeba muzeum loutek, cínových figurek, moderního umění a nesmí chybět ani hornické muzeum.

Město bylo nazýváno Římem severu. I v současnosti je velice působivý pohled na město z císařského paláce. Jde o největší dochovaný románský palác v Německu, před nímž uvidíte sochy císařů Fridricha I. Barbarossy a Viléma Velikého. Vybudoval jej Jindřich III. v letech 1039 až 1056, jehož srdce bylo dle jeho poslední vůle uloženo právě v milovaném Goslaru. Součástí paláce býval až do roku 1819 i dům vysvěcený roku 1050. Do dnešních dní se naopak dochovala kaple z roku 1150. Rozhodně byste si neměli nechat ujít ani procházku malebnými zákoutími města a úzkými uličkami.

Historické centrum města, stejně tak i rudný důl na úpatí hory Rammelsberg je zapsán v seznamu památek UNESCO. Doly Rammelsberg jsou jediné šachty světa, které nepřetržitě provozovaly těžbu více než tisíc let. Doly byly uzavřeny až roku 1988. ■

Rijswijk

Pravda je, že Rijswijk se příliš mnoha historickými budovami pochlubit nemůže. A to i přesto, že je to město s dlouhou historií.

Počátek dějin Rijswijku se klade od doby železné, tj. přibližně 700 let před Kristem. Při současném archeologickém průzkumu kolem starého centra města byly nalezeny vykopávky prokazující přítomnost osídlení. Tehdejší rijswijská krajina nebyla vhodná pro trvalé obydlí. Byla to převážně močálovitá rašeliniště bohatě prorostlá vrbami, olšemi a proutím. Poslednímu vděčí Rijswijk nejpravděpodobněji za své pojmenování (het rijshput – proutí, wijk – městská čtvrť). Mezi osmým a dvanáctým stoletím byla rijswijská rašeliniště obdělávána a zkulturnována. V této době také vzniká vesnice Rijswijk. Kolem roku 1200 zde byl zbudován prostý kostelík zasvěcený svatému Bonifácovi.

V 17. a 18. století bylo v Rijswijku zámožnými kupci, správci a úředníky z přilehlých měst postaveno více než 30 venkovských sídel. Také královská rodina měla v Rijswijku svůj majetek. Kolem roku 1600 vlastnil princ Maurits uprostřed vesnice rozsáhlý komplex stájí. Princ Frederik Hendrik se svou manželkou Amálií ze Solmsu nechali kolem roku 1625 vystavět krásný palác ve slohu Versailleského paláce. Dne 20. září 1697 byl v tomto paláci uzavřen Rijswijský mír, a tak se Rijswijk dostal do všech učebnic dějepisu. Během 18. století byl ale palác těžce zanedbán a v roce 1792 zbořen. Na jeho původním místě dnes stojí památkový obelisk, přilehlé parky byly přeměněny v les.

Rijswijk byl po léta jedním z nejrychleji rostoucích měst Nizozemí. V sedmdesátých letech se rozrostl na 50 000 obyvatel. ■

I v Goslaru se chodí po Berouně. Po mostě Berouně

Ačkolí se to nezdá, na stopy partnerství Berouna s trojlistkem evropských měst, narážíme v Berouně takřka na každém kroku. Nevěříte?

Významné je přátelství Rijswijku s Berounem podepsáno pod zástavbou Havlíčkovy ulice (foto 1), kterou realizovala holandská stavební firma Bouwfond. Součástí uvedené zástavby je nejen Holandská ulice, ale i Holandský dům, ve kterém je umístěna městská galerie. Připomínkou kulatých výročí trvání partnerství je lípa Amalia a lavičky v její blízkosti (foto 2), obojí v prostoru u městských hradeb v ulici Na Klášteře. Rijswijk připomíná také dětský hrací prvek ve tvaru lodě (foto 3), umístěný v blízkosti restaurace U Štiky, dar k 10. výročí partnerství. V devadesátých letech obdržela berounská radnice jako dar od Rijswijku výpočetní techniku, která v počátcích velmi pomohla. V kostele sv. Jakuba byste zase našli varhany, které v roce 2004 získala farnost darem od farníků z holandského partnerského města Rijswijk. Varhany s nádherně měkkým zvukem, které doprovázejí chrámový sbor při koncertech.

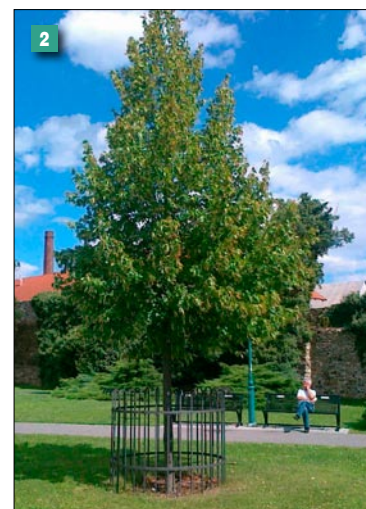
Ovšem spojenectví obou měst zanechalo stopu i v Rijswijku – mají tam totiž litinovou kašnu, kterou Beroun předal jako dar k 10. výročí. Na tamní radnici visí i keramická plastika z Berouna. V Goslaru zase v rámci oslav desetiletého partnerství otevřeli most, který se jmenuje Beroun. Nesmírnou pomoc poskytl všechna tři evropská partnerská města Berounu po povodni v roce 2002. Do Berouna od nich putovaly městu vysoušeče, čistící prostředky, finanční dary atd.

Ovšem přátelství obyvatel všech výše uvedených partnerských měst Berouna má ještě další mnohem hlubší rozměr. Kontakty mezi radnicemi se rozšířily hlavně na kontakty mezi umělci a sportovci. Školy pořádají výměnné pobyty studentů, navštěvují se i rodiny mezi sebou. Závodníci se účastní společných sportovních utkání, také na

nejvýznamnějších městských akcích nechybí zastupci partnerských měst. V rámci pravidelných týdenních plenérů (foto 4) se v Brzegu nebo v Berouně setkávají jedenkrát ročně výtvarníci jak z Brzegu a Berouna, tak i z Rijswijku a Goslaru. Své zástupce mají města na Hrnčířských trzích či při závodu Dračích lodí. Naopak česká delegace nechybí nago-slarském Řemeslném trhu či Novinářském báli.

V letech 1990 – 93 Goslar i Rijswijk vysílaly během letních prázdnin do Berouna učitele němčiny a angličtiny, kteří ve 14 denních kurzech připravovali berounské učitele jazyků. Některým školách partnerství vydrželo dodnes. V současné době partnerské kontakty udržuje například JZŠ Beroun a to s Realschule Goslar. Ve spojení jsou i berounští a goslarští hasiči, pěvecký sbor Slavoš, výtvarníci a sportovci a další.

Na pravidelných soustředěních ať již v Berouně nebo Brzegu se společně setkávají vyznavači sportu AIKIDO. ■

„Rád se procházím kolem Berounky,“

říká o vztahu k Berounu Jos de Beer (Rijswijk)

Když dávno jsem se stal členem holandské části Charty 77. Proto jsem se dostal do kontaktu s českými disidenty a mezi nimi i s Václavem Havlem. Od roku 1985 jezdili zástupci kostelů v Rijswijku každý rok s přibližně 30 mladými lidmi na návštěvu protestantského a katolického kostela v Praze 4 Spořilově. Když se v roce 1988 městská rada Rijswijku rozhodla uzavřít přátelství s městem v Československu, měl jsem možnost navštívit Ministerstvo zahraničních věcí v Praze, kde jsem požádal o vytipování města, které by se mohlo stát partnerem Rijswijku.

V květnu 1989 jsme dostali dopis od velvyslance Československa v Haagu, že jako náš partner bylo určeno město Beroun. Na konci listopadu 1989 jsme podepsali smlouvu na radnici v Berouně. Právě v těchto dnech vypukla sametová revoluce a Václav Havel se stal prezidentem.

Pro mě to bylo velké překvapení. V květnu 1990 jsme podepsali partnerskou smlouvu znovu, tentokrát již s první demokraticky zvolenou městskou radou Berouna.

Od té doby se stalo hodně. Berounská delegace navštívila Rijswijk a prohlédla si také místní dům pro seniory. Následně potom Beroun vystavěl svůj Pension pro seniory na břehu řeky Litavky.

Z Rijswijku se zrealizoval transport mnoha pomůcek pro školy, materiálů pro nemocnici nebo i hasičích prostředků. Městská policie Beroun dostala policejní auto od policie Rijswijk.

Hlavním projektem v té době byla výstavba domů v Havlíčkově ulici, kterou zrealizovala holandská stavební firma Bouwfond. Nyní je tato ulice součástí centra Berouna.

Důležité a velmi vážné byly povodně v Berouně v roce 2002. Obyvatelé Rijswijku uskutečnili mnoho akcí, které měly za cíl získat peníze na obnovu centra Berouna. Následně pak starostka Rijswijku paní Ineke van der Wel mohla starostovi Berouna na opravu škod po povodni předat šek na 50.000 euro.

Každý rok se zúčastňujeme městského plesu v březnu a oslav EHD v září. Rád jsem v nyní krásném městě Berouně a rád se procházím okolo Berounky a nebo navštěvuji další krásná místa v okolí města.

■ Jos de Beer, Rijswijk

Těšíme se na setkání s vámi...

Milí Berouňáci,

první kontakty mezi oběma městy se uskutečnily již v roce 1967 jako součást německo-českého setkání na téma Sport a mládež. Legendární "Pražské jaro" v roce 1968 umožnilo návštěvu první skupiny "Kroužku mladých města Goslaru" v Berouně. V listopadu toho roku pak již první skupina mladých z Berouna poznává Goslar. Od té doby se uskutečňovaly pravidelné návštěvy skupin goslarské mládeže v Berouně navzdory různým těžkostem, které vyplynuly z politické situace.

Díky perestrojce a glasnosti v roce 1985 bylo již mnohem snadnější zapojit i mládež z Berouna do společných akcí v rámci výměny mládeže z partnerských měst. Politické změny také znamenaly, že mohly pokračovat přípravy na vytvoření oficiálního partnerství mezi Berounem a Goslarem.

V červenci 1990 přijal bývalý prezident Československa Václav Havel dopis z města Goslaru, žádající o pomoc s tímto projektem. Zároveň byli požádáni o podporu také velvyslanci obou zemí. V jejich odpovědi na dopisy se uvádí, že ze stran vlád již nezbytný souhlas není třeba a obě města mohou své partnerství samostatně vytvořit.

V roce 1991 byly pak podepsány smlouvy o partnerství obou měst na radnici Goslaru za přítomnosti delegace z Berouna.

Vztahy mezi Berounem a Goslarem se v průběhu let dále prohloubily. Vytvořily se nové kontakty a spojení, která pak samostatně žijí dál.

Například lze jmenovat partnerství Jungmannovy základní školy a goslarské Realschule Hoher Weg, kontakty mezi hasičskými sbory a radnicemi obou měst, turistické zájezdy seniorů do partnerských měst, setkávání mezi sbory Slavoš a Männergesangverein Juventa, soukromé výlety občanů i návštěvy různých spolků, výstavy umělců z partnerských měst stejně jako účast Berouna na goslarském Kunsthandwerkermarktu.

Zvláště populární a dobře známý je v Goslaru každoroční berounský hrnčířský trh, který se koná u příležitosti Dnů evropského dědictví. Jsme rádi, že i letos se může malá delegace z Goslaru prezentovat v informačním stánku na Husově náměstí a těšíme se zde na setkání s vámi.

Se srdečným pozdravem

Burghard Siebert
ředitel městského úřadu

Gudrun Pfeiffer
místostarostka

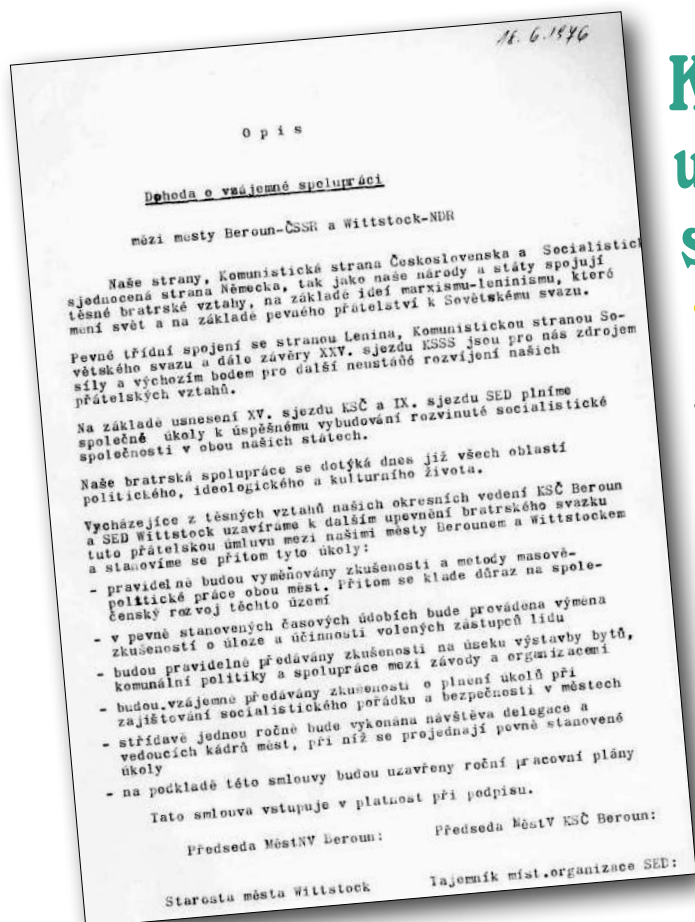
Když Beroun uzavíral bratrské svazky...

Už v dobách komunistického režimu uzavíral Beroun dohody o vzájemné spolupráci s městy zejména z východního bloku.

Například se v 60. letech zprvu neoficiálně, později oficiálně zrodila družba mezi Zagorskem v Moskevské oblasti a Berounem. V roce 1972 vyústila v oficiální smlouvu o družbě mezi okresy a mezi městy Beroun a Zagorsk. Poslední delegace ze Zagorsku byla v Berouně v roce 1988.

Koncem šedesátých let přibýlo pokusů o uzavření družby s kapitalistickou cizinou. V roce 1969 například Středočeský krajský národní výbor informoval o vzájemné dohodě mezi Berounem a francouzským městem Arkaschon. Tato družba stejně tak i družba Berouna s Goslarem byla schválena na ONV v Berouně v červnu 1969.

„Těsné bratrské svazky“ pojily Beroun od roku 1976 také s východoněmeckým Wittstockem. Tehdy ovšem měla spolupráce jiné cíle: „Pevné třídní spojení se stranou Lenina, Komunistickou stranou Sovětského svazu a dále závěry XXV. sjezdu KSSS jsou pro nás zdrojem síly a východním bodem pro další neustálé rozvíjení našich přátelských vztahů,“ píše se v dohodě o vzájemné spolupráci z 18. 6. 1976. Obě města například se zavázala předávat si informace a zkušenosti o plnění úkolů při zajišťování socialistického pořádku a bezpečnosti ve městech. ■ (top)

Za deset let fungování se v depozitáři galerie shromáždila pozoruhodná díla, která čekají na příležitost, aby mohla být prezentována veřejnosti.

„Nepřestáváme snít o stálé expozici Berounska,“

říká k desetiletému výročí Městské galerie Beroun (MGB) PhDr. Jana Forejtová, vedoucí MGB.

■ Můžete nám v krátkosti přiblížit desetiletí fungování berounské městské galerie? Kdo stál u jejího zrodu a jaký vývoj zaznamenala od svého založení až do současnosti, kdy sídlí v prostorách Duslovy vily?

Městská galerie Beroun vstoupila 14. června letošního roku do druhého desetiletí své existence. U jejího zrodu v letech 2000 a 2001 stály dvě ženy – PhDr. Jana Čapková, tehdejší ředitelka Muzea Českého krasu, která nabídla městu uvolněné prostory v budově muzea, a tehdejší místostarostka PhDr. Anna Matoušková. Městská rada schválila vznik galerie a ta byla oficiálně otevřena

14. června 2001 v obřadní síni městského úřadu derniérou výstavy Veroniky Palečkové. K této příležitosti namalovala Veronika Palečková obraz, který při slavnostní příležitosti představila. V prostorách muzea se konaly výstavy až do roku 2003. Velká voda v srpnu 2002 přerušila výstavu Jana Tramy a kurátorka Mgr. Petra Hollerová mohla ve výstavní činnosti pokračovat až po vysušení výstavního prostor. Vlastní prostory pro galerii získal Beroun až po přestěhování knihovny z Duslovy vily do uvolněných kasáren a po následné rekonstrukci budovy. Provoz v nových prostorách zahájil symbolicky Salón berounských výtvarníků 2003.

Chod galerie sleduje Rada MGB, v níž jsou zastoupeni výtvarníci starší i mladší generace, malíři, sochaři i fotografové.

■ Jaké výstavy byste za uplynulé desetiletí zařadila mezi nejvýznamnější?

Za deset let existence bylo v Městské galerii Beroun uspořádáno 120 výstav. Těch významných bylo mnoho. Berounským milovníkům umění se představila díla umělců berounských i mimoberounských a mnoho výtvarníků zahraničních. Připomněla bych jen námátkou jména jako Ronovský, Stecker, Mišek, Pokorný, Zoubek, Sulek, Geertz, Greiner, Kašpar, Altmann nebo Vácha.

Vystavujeme obrazy, malby, grafiky, sochy, dřevorezby, koláže i fotografie. Prostor dostávají samozřejmě výtvarníci střední a starší generace, ale spolupracujeme rádi také s mladými. Už pět let se koná Talent – výstava prací žáků místních základních škol. Velmi dobrá je i spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně z Ústí nad Labem. Práce jejich

studentů nutí k přemýšlení a ukazují svět kolem nás očima mladé generace.

V lednu bývá v souvislosti s udílením cen Trilobit vyhrazen prostor malujícím a fotografujícím hercům, režisérům a dalším lidem od filmu. Mohli jsme vidět zajímavou výstavu prací kameramana Juraje Šajmoviče nebo letos obrazy herce Miloše Hlavici.

Několik let pořádala MGB také v létě mezinárodní plenéry. Navázala tak na tradici 80. let a podpořila kontakty a výměnu zkušeností berounských výtvarníků s výtvarníky z partnerských měst v Německu, Polsku či Holandsku. Navíc tyto akce významně obohatily sbírkový fond MGB.

■ Úkolem městské galerie je též poskytovat příležitosti k prezentaci místním umělcům. Jakými způsoby tento regionální cíl naplňujete?

MGB je otevřena především pro výtvarníky z Berounska. Mají příležitost vystavovat samostatně či se účastnit výstav skupinových. Pravidelně každé dva roky pořádáme Salón berounských výtvarníků a navazujeme tak na tradici z dob před vznikem galerie.

■ Považujete v současné době podmínky, které Beroun nabízí výtvarným umělcům a zájemcům o výtvarné umění za dostatečné? Je v této oblasti něco zásadního, co by si zasloužilo pozornost místní samosprávy?

Podmínky, které nabízí Beroun výtvarníkům, jsou podle mne velmi dobré. Kromě MGB je ve městě možnost pořádat výstavy v dalších prostorách jako např. v Muzeu Českého krasu, v galerii Holandského domu, v městské knihovně, v Jiné kávé, v Galerii V Podloubí apod.

MGB je k vystavujícím velmi vstřícná, což dokládá veliký zájem o vystavování (seznam zájemců o budoucí výstavy již pokrývá celý rok 2014) i ve srovnání s jinými galeriemi vysoká návštěvnost. Ročně galerii navštíví okolo 6 000 návštěvníků.

Za služby MGB dává vystavující městu dar. Máme tedy již značnou sbírku obrazů, keramiky, sochařských objektů i fotografií. Škoda jen, že jsou uloženy v depozitáři a není možné, abychom je představili veřejnosti. Když jsme před deseti lety otvírali galerii, snili jsme o stálé expozici Berounska. Vzhledem k omezeným prostorům, které máme k dispozici, se tento sen nerealizoval. Škoda, máme ve sbírkách krásné obrazy Goldmana, Součka, Žabinského, Pokorného, Letáka, Coufala i celé řady účastníků malířských plenérů.

Máme také díla sochařů z partnerských měst, která již dva roky čekají na důstojné umístění ve městě. Závídíme partnerskému městu Goslar, kde taková díla zdobí ulice, náměstí i parky.

A samozřejmě bychom se rádi navrátili k pořádání mezinárodních plenérů. Doufejme, že se v budoucnu najdou i finanční prostředky i na tyto akce.

■ Co byste galerii a především jejím návštěvníkům popřála do dalších deseti let?

Především hodně zajímavých výstav a hodně zvědavých návštěvníků. Nejbližší zajímavou příležitostí k návštěvě je právě zahájená výstava obrazů Lubomíra Typlta.

■ Děkuji vám za rozhovor.

■ Kameel Machart

Vystavující v MGB (2001–2011)

Městská galerie Beroun oficiálně zahájila svoji činnost v obřadní síni berounské radnice 14. června 2001.

2001

Veronika Palečková ■ Anna Poustová ■ Jana Stoupová-Círková ■ Karel Souček ■ Salón berounských výtvarníků

2002

Jan Krumphanzl ■ Vladislav Kaska ■ Jaroslav Kašpar a Dalibor Šebesta ■ spolužáci „Hollarky“ ■ Stanislav Krajíček PANO ■ František Ronovský ■ Jan Tramba (přerušeno povodní)

2003

Jiří Kahoun ■ Martin Stecker ■ Malé Berouně ■ Josef Nedvěd ■ Jiří Kreissl ■ Jiří Brodina ■ David Išták ■ Břetislav Kostka ■ Viktor Žabinský ■ Karel Souček ■ Salón berounských výtvarníků

2004

Karel Paták ■ Malé Berouně ■ Viktorie Ševčíková ■ Pavel Svoboda ■ Kameel Machart ■ Eike Geertz, Horst W. König ■ Dieter Utermohlen ■ Jiří Vydra ■ Karel Mišek ■ Pavel Rajdl ■ Středočeské sdružení výtvarníků

2005

Miroslav Pangráč ■ Václav Zoubek ■ Květa Makovská ■ Lucie Suchá ■ Zuzana Svobodová ■ Marlies Glase, Ingeborg Pommer ■ Martin Schenk ■ Karel Pokorný ■ Karel Souček ■ Viktor Žabinský ■ Salón berounských výtvarníků

2006

Vladimír Kasl ■ UJEP – Karel Mišek ■ Malé Berouně ■ Karel a Jan Patákové ■ František Králík ■ Zdena Polívková ■ Eike Geertz a Maria Josch ■ Yvone Baalbaki ■ Karel Pokorný ■ Jiří Kopřiva ■ Jiří Zýma ■ Jiří Kreissl ■ David Išták ■ Středočeské sdružení výtvarníků

2007

Svatopluk Sulek ■ Jan Rynda ■ Jan Krumphanzl ■ Květa Makovská ■ J. Frič, T. Petříček, J. Skořepová ■ Talent 2007 ■ Václav Hanuš ■ Van den Haak, V. Nosek, J. Balek ■ J. Školaudyová – Volné sdružení JČ ■ Marie Kovaříková ■ Viktor Žabinský ■ František Leták ■ Salón berounských výtvarníků

2008

Fotoklub Beroun ■ Hana Dvořáčková ■ Malé Berouně ■ Viktor Korček ■ Berounsko – o lidech a krajině ■ Josef Nedvěd ■ Talent 2008 ■ Tomáš Kús a Eva Hofmanová ■ Eike Geertz a Ingrid Krieser-Demuth ■ Jan Rynda a Viktor Žabinský ■ Karel Souček ■ Zuzana Svobodová ■ Jiří Vydra ■ Jiří Kreissl ■ Sdružení středočeských výtvarníků

2009

Filmaři malují a fotografují (L. Baran, D. Doubková, V. Dousek, J. Šajmovič, J. Šilhan, J. Tománek, A. Voleman) ■ Berounští fotorigi ■ Jaroslav Kašpar ■ Květa Makovská ■ Zdeňka Polívková ■ Talent 2009 ■ Eva Linksfeilerová ■ Vladimír Dousek ■ Vladimír Nosek ■ Rijswijk ■ Malujeme pro radost (V. Čiperová, Z. Kotěrová, V. Mačková, H. J. Schulze) ■ Viktor Žabinský ■ Salón berounských výtvarníků

2010

Juraj Šajmovič ■ Zdeněk Pátek ■ Milada Mojsejová-Voláková ■ Jiří Altmann, Milan Vácha ■ Karel Paták, Jan Paták ■ Talent 2010 ■ Jiří Brodina ■ Tatjana Tichá ■ Zdeněk Adamec ■ Fotoklub Beroun ■ Karel Souček ■ Jiří Kreissl ■ Středočeské sdružení výtvarníků

2011

Miloš Hlavica ■ Renata Greiner, Robert Kaufmann ■ Jana Skořepová ■ UJEP ■ Květa Makovská ■ Talent 2011 ■ Karel Paták ■ Viktor Korček ■ Peter Pleva ■ Lubomír Typlt ■ Jaromír Masler ■ Středočeské vily ■ Salón berounských výtvarníků

TOP 10 MGB

Ukázky prací deseti nejvýznamnějších výtvarníků vystavujících v berounské městské galerii. Uvedená výtvarná díla, která věnovali vystavující umělci galerii, jsou uložena v depozitáři v Duslově vile.

MGB

Jaroslav Kašpar
– Putovní cena pro Malé Berouně

Květa Makovská – Květ

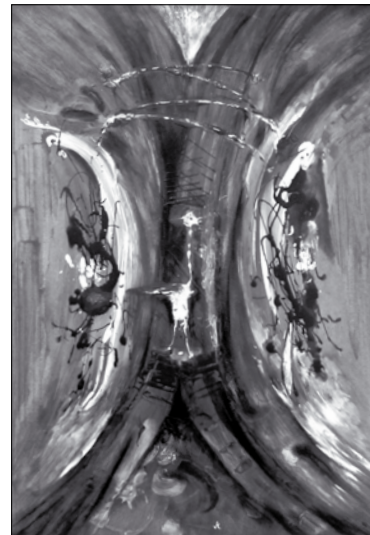
Viktor Žabinský – Tetínský kostelík

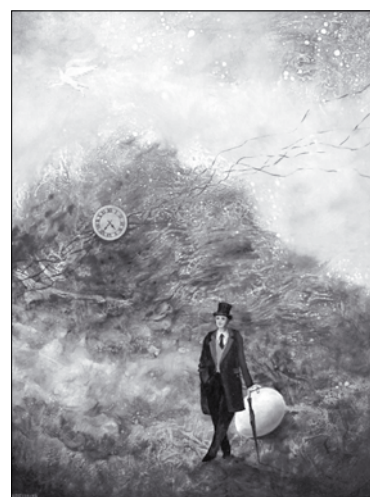
Karel Paták – Klóbr

Zdenka Polívková – krajina

Jan Rynda – Loutkohra

Jiří Kreissl – Čekání

Jiří Vydra – krajina

Karel Souček – U berounských hradeb

Viktor Korček – Biřická v zimě

Časový plán oslav

Pátek 9. 9. 2011

14:00

„Berounský drak 2011“ – zahájení sportovního kulturního programu pro děti i dospělé v autokempu Na Hrázi

15:00

Tréninky posádek dračích lodí

19:00

Zahájení hudební produkce

19:30

Divadelní představení „Natěrač“ v podání souboru Herci První Generace v kavárně Jiná káva

21:30

Ohnivá show „Probouzení berounského draka“ v autokempu Na Hrázi

Sobota 10. 9. 2011

8:00

Zahájení Hrnčířských trhů Beroun

9:00

Vystoupení dechové hudby BEROUŇAČKA – Husovo náměstí

10:00

Vernisáž výstavy FAMU – Výstavní síň Jiřího Jeníčka v Pražské bráně

10:45

Vystoupení VELKÉHO SWINGOVÉHO ORCHESTRU – Husovo náměstí

11:00

Vernisáž výstavy obrazů Lubomíra Tylpita – Městská galerie Beroun

11:00

„Berounský drak 2011“ – zahájení 6. ročníku závodu dračích lodí v autokempu Na Hrázi

12:30

Vystoupení Tanečního centra RAK Beroun – Husovo náměstí

13:00

Oficiální zahájení místních oslav Dnů evropského dědictví (EHD)

14:00

Slavnostní vyhlášení vítězů soutěže hrnčířů o nejlepší zahradní keramiku a udělení ocenění „Zlatá brána“ – Husovo náměstí

14:30

Vystoupení dixielandové kapely BRASSBAND.CZ – Husovo náměstí

15:30

Vystoupení cimbálové kapely GILI ROMANI – Husovo náměstí

16:30

Varhanní koncert – kostel sv. Jakuba v Berouně

18:00

Ukončení 1. dne Hrnčířských trhů Beroun

19:30

Divadelní představení „Natěrač“ v podání souboru Herci První Generace v kavárně Jiná káva

Neděle 11. 9. 2011

9:00

Zahájení 2. dne Hrnčířských trhů Beroun

9:00

Vystoupení dechové hudby BEROUŇAČKA – Husovo náměstí

10:45

Vystoupení hudební kapely HERKY – Husovo náměstí

13:00

Vystoupení hudební kapely JAUVAJS – Husovo náměstí

17:00

Zakončení Hrnčířských trhů Beroun a místních oslav Dnů evropského dědictví

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

EUROPEAN HERITAGE DAYS

PROGRAM

BEROUNSKÝCH OSLAV

A. Zpřístupněné památky a doprovodné akce vázané na konkrétní památku

1. Radnice

10. 9. 2011

14:00 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 12:00

12:30 – 17:00

Během oslav EHD budou mít návštěvníci možnost seznámit se s historickou radniční budovou i s novou přístavbou. Ve velké zasedací místnosti si budou moci prohlédnout městskou kroniku a nejzajímavější fotografie z posledního období. V obřadní síni bude vystavena městská insignie v podobě starostenského řetězu, která se Berounčanům poprvé představila při oslavách EHD v roce 2000.

2. Pražská brána

10. 9. 2011

10:00 – 12:00

12:30 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 12:00

12:30 – 17:00

Pražská brána – Výstavní síň Jiřího Jeníčka se i letos představí výstavou fotografií. Od září 2000 zde pravidelně vystavují své práce studenti pražské FAMU. V sobotu 10. 9. v 10:00 se zde uskuteční slavnostní vernisáž výstavy fotografií studentů Katedry fotografie FAMU pod vedením Štěpánky Stein.

3. Plzeňská brána

10. 9. 2011

8:00 – 18:00

11. 9. 2011

9:00 – 17:00

V prostorách Plzeňské brány čekají návštěvníky zajímavé stálé expozice – Plzeňská brána a stavební rozvoj města, Věžní hodinový stroj a Beroun a jeho královská privilegia. Z ochozu brány se otevírá zajímavý pohled na historické jádro města.

4. Duslova vila

10. 9. 2011

11:00 – 12:30

13:00 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 12:00

12:30 – 17:00

Novorenesanční Duslova vila je zapsána v ústředním seznamu nemovitých památek. V přízemí se nachází Městská galerie Beroun. V sobotu 10. 9. v 11:00 se zde uskuteční vernisáž výstavy obrazů Lubomíra Tylpita s názvem „Nejdu si k vám na zahradu pro kytky“. Výstava potrvá do 7. 10. 2011.

– osídlení člověkem, Berounští měšťané v portrétech 18. a 19. století, Živá příroda Českého krasu, Jeskyně a jeskyňáři v Českém krasu, Geologicko – paleontologická expozice Barrandien a Etnografická expozice. Pro návštěvníky berounských řemeslných a hrnčířských trhů připravuje každoročně Muzeum Českého krasu jarmark řemesel pod širým nebem v prostorách expozice Geopark Barrandien. Tato expozice se na dva dny promění v pracoviště dovedných mistrů hrnčířů, kovářů, dráteníků a dalších řemesel. Příjemným doplňkem bývá prodejní nabídka koření, bižuterie, hraček, berounských koláčů a dalších lahůdek české kuchyně. **Aktuální výstavy:** Výstava „Stopy lišek“ doplněná multimédií a interaktivními exponáty, dále autorská výstava Barbory Jakůbkové „V hlavě“, která prezentuje návrhy loutek, ale i loutky realizované a vše co souvisí s přípravou divadelního představení. Jak již bývá zvykem, nebude chybět ani výstava tvůrčí keramiky, tentokrát výtvarnice Anny Tyrolerové, pravidelné účastnice hrnčířských trhů v Berouně.

6. Měšťanský dům čp. 89

10. 9. 2011

9:00 – 12:00

Návštěvníci si budou moci prohlédnout sklepní prostory barokního štitového domu a seznámit se s historií tohoto významného privátního památkového objektu.

7. Děkanský kostel sv. Jakuba Většího

10. 9. 2011

13:00 – 17:00

Děkanský kostel sv. Jakuba Většího tvoří jednu z hlavních dominant města. V rámci EHD si budou moci návštěvníci prohlédnout interiér kostela. V sobotu 10. 9. 2011 v 16:30 se zde uskuteční koncert v podání renomovaného českého varhanníka Michala Novenka.

8. Hřbitovní kostel Zvěstování Panny Marie

10. 9. 2011

9:00 – 12:00

13:00 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 12:00

13:00 – 17:00

Významná berounská historická památka otevře své brány návštěvníkům v rámci oslav Dnů evropského dědictví.

9. Kaple Bolestné Panny Marie

10. 9. 2011

9:00 – 12:00

13:00 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 12:00

13:00 – 17:00

Kaple Bolestné Panny Marie byla postavena u studánky, u níž se v roce 1723 udála řada zá-

zraků a jejíž vodě byla připisována léčebná moc. Kapli nechal v roce 1724 postavit berounský děkan Jiří Procházka de Lauro. K prameni se zá- zračnou vodou se často konala procesí věřících zblízka i zdaleka. V roce 1893 byla podle návrhu architekta Josefa Mockera přestavěna v novogotickém slohu. Veřejnosti se otevírá jednou ročně v rámci oslav Dnů evropského dědictví. V kapli je otevřena výstava fotografií **Jiřího Semráda** s názvem Kaplička a okolí, která je doplněna šperky Lindy Semrádové. V sobotu 10. 9. v 17 hodin se zde uskuteční bluesový koncert Jakuba Kořínka a Kateřiny Misíkové.

B. Doprovodné akce nevázané na konkrétní památku

Státní okresní archiv

10. 9. 2011

9:00 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 17:00

V budově Státního okresního archivu bude otevře- na výstava s názvem „Proměny Berouna na foto- grafii a starých plánech“.

Holandský dům

10. 9. 2011

9:00 – 12:00

12:30 – 17:00

11. 9. 2011

9:00 – 12:00

12:30 – 17:00

Ve výstavní síni Holandského domu bude otevře- na výstava „Historická města České republiky 1994–2010“.

Městská hora - lesopark a rozhledna

10. 9. 2011

9:00 – 19:00

11. 9. 2011

9:00 – 19:00

Oblíbeným cílem turistů a rodin s dětmi je beroun- ský lesopark Městská hora, který vznikl na konci 19. století péčí berounského okrašlovacího spolku. V letech 1996–2000 proběhla celková revitalizace lesoparku. Vedle dvou dětských hřišť pro různé vě- kové kategorie zde návštěvníci najdou 13,6 metrů vysokou rozhlednu z roku 1936, z níž je možné vi- dět město jako na dlaní, a medvědárium. Lesopark je nejvýznamnější a nejrozsáhlejší součástí přírodní složky kulturního dědictví města.

Berounské medvědárium

10. 9. 2011

8:00 – 18:00

11. 9. 2011

9:00 – 17:00

Symbol medvěda má město Beroun ve znaku i na svém praporu. V říjnu 2000 si navíc pořídilo také med- vědy živé. Pro medvědi bratry Matěje, Vojtu a Kubu, s nimiž režisér Václav Chaloupek natočil úspěšný Večerníček Medův, vybudovalo na svahu Městské hory medvědárium s třemi ložnicemi, přípravnou kr- miva a výběhem o rozloze téměř 25 arů. Medvědi troj- čata se narodila 13. ledna 2000 v Českém Krumlově čtrnáctiletým rodičům Kateřině a Vokovi. Medvědári- um je přístupno denně bez omezení.

XV. ročník Hrnčířských trhů Beroun

10. 9. 2011

8:00 – 18:00

11. 9. 2011

9:00 – 17:00

Na Hrnčířských trzích Beroun, které navazují na slavnou tradici středověkého a raně novověkého be- rounského hrnčířství, se představí na trista domácích hrnčířů a keramiků z Česka i ze zahraničí. Hlavním partnerem a vyhlášovatelem soutěže hrnčířů na téma „Zahradní keramika“ je Hotel Na Ostrově Beroun. Slavnostní vyhlášení vítězů soutěže bude moderovat herečka Tereza Bebarová. Mediálními partnery jubilejního patnáctého ročníku jsou Český rozhlas Region, Český rozhlas Regina, Country rádio, Rádio Impuls a magazín HOBBY Blesk.

Berounské památky

zapsané v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR, zpřístupněné ve dnech 10. a 11. září 2011

V městské památkové zóně

Dolní (Pražská) brána

Horní (Plzeňská) brána

Radnice (čp. 68)

Duslova vila

Městská rozhledna

Děkanský kostel sv. Jakuba

Mimo městskou památkovou zónu

Areál hřbitovního kostela Zvěstování Panny Marie

Areál kaple Bolestné Panny Marie Pod Studánkou

BEROUN

A ČEŠTÍ PANOVNÍCI

Václav II.

(27. září 1271 – 21. červen 1305)

Syn Přemysla II., šestý český král (korunován 1297). Také polský král (korunován roku 1300). Pro syna získal i uherský trůn.

Obnovil zchátralé město založené jeho dědečkem, poslal sem nové české a německé osadníky a obdaril je právem vystavět si pevné obranné hradby a brány, které však, bohužel, Berounu nikdy proti žádnému nepříteli nepomohly. ■

Karel IV.

(14. květen 1316 – 29. listopad 1378)

Syn Jana Lucemburského. Také římský císař. S jeho jménem je spojen největší politický i kulturní rozkvet českých zemí.

Král město miloval a nazýval je „Verona mea“ (můj Beroun). Přivezl měšťanům sazenice vinné révy a v srpnu roku 1355 tu byl slavně uvítán při návratu z Říma jako čerstvě korunovaný římský císař. ■

Václav IV.

(26. únor 1361 – 16. srpen 1419)

Syn Karla IV. Také římský král. Českým králem byl korunován už ve dvou letech. Syna neměl, a tak byl jeho dědicem jeho bratr Zikmund.

Byl sice též královsky pohoštěn v refektáři berounského kláštera, ale moc mu nechtutnalo, protože mu do talíře civěli po zuby ozbrojení chlapi. Česká šlechta si ho tehdy – 8. května 1394 – vezla z Králova Dvora do Prahy jako zajatce. ■

Zikmund Lucemburský

(14. únor 1368 – 9. prosinec 1437)

Syn Karla IV., římský císař, uherský král. Roku 1421 ho český zemský sněm jako krále odmítl; respektovaným králem byl až poslední dva roky života.

Během svého pobytu v Berouně v roce 1421 přemýšlel, jak se dostat k pokladům svého zemřelého bratra Václava. Přijal zde delegaci husitských Pražanů a počastoval je sprostým výrokem, který – zapsán kronikářem – vstoupil do dějin. Delegace Pražanů tehdy v Berouně Zikmunda žádala, aby jim ukázal dobrou vůli a postoupil jim Vyšehrad. Zikmund však tuto žádost odbyl s nevolí, užívajíc přitom sprostých slov: „Naseruť jim dříve do rypáků, než bych ustoupil z Vyšehradu. Ať mně ti selští chlapi postoupí město Hradec, kterého se zmocnili podvodem.“ ■

Vladislav II. Jagellonský

(1. březen 1456 – 13. březen 1516)

Syn Kazimíra IV. Zvolen českým králem byl podle přání Jiřího z Poděbrad, musel ale až do r. 1478 bojovat s Matyášem Korvínem. (Vládu v zemích Koruny si nakonec rozdělili – vážné ohrožení celistvosti soustátí.) Od roku 1490 také král uherský.

Daroval měšťanům clo z dříví plaveného po Berounce a dovolil jim pečeti úřední listiny červeným voskem, což bylo víc nůbl. Berounští se králi revanšovali skvělou večerí, když je 16. září 1509 navštívil i s celou rodinou. ■

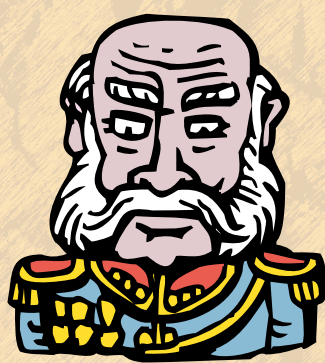

František I.

(12. únor 1768 – 2. březen 1835)

Syn Leopolda II. Také uherský král, římský císař (do 1806), poté rakouský císař (od 1804).

Císař město osobně navštívil v roce 1810, aby zkontroloval opravu mostu přes řeku Berouнку. Potřeboval ho nutně k přesunům armád. Přivezl též plány na nový most, kvůli jehož výstavbě za deset let přijel znovu (most se však začal stavět až v roce 1840!). Ne snad, že by si tento flegmatik Beroun nějak zvlášť oblíbil, ale v rámci horečné protinapoleonské aktivity se v Čechách scházely špičky evropské politiky, a tak nesměl chybět. V Berouně se tehdy zastavil na oběd i ruský car Alexandr I. ■

František Josef I.

(18. srpen 1830 – 21. listopad 1916)

Synovec Ferdinanda V. Také rakouský císař a uherský král. Českým zemím vládl více jak 60 let, králem se ale korunovat nedal (ztroskotaly i myšlenky na trialistickou monarchii).

Legendární „císařpán“ navštívil Beroun v roce 1874, dva roky po ničivé povodni, aby zhlédl následky hrůzné katastrofy, aby vyjádřil obyvatelům účast a také aby se přesvědčil, jak využili jeho císařského humanitárního daru. Berounku přešel pěšky po mostě. Protože se rád procházel po mostech, říkali mu „starej Procházka“. ■

Tomáš G. Masaryk

(7. březen 1850 – 14. září 1937)

První prezident Československa, o jehož vznik se zasloužil, do funkce byl zvolen celkem čtyřikrát.

Psal se rok 1925, když bývalý profesor Karlovy univerzity a velezrádce Rakouska-Uherska, nyní prezident mladé Československé republiky, přijel vlakem do Berouna, aby si tu prohlédl jubilejní krajinskou výstavu. ■

Královské Město Beroun

Návštěvě panovníků v Berouně se věnuje i Karel Paták ve své prozaické prvotině Píhoun od Slavoše, která – s výraznými autobiografickými rysy – popisuje příběhy kluka Pilouna prožívané v Berouně a okolí v meziválečné době.

nejch bude samozřejmě víc. Běh s trakařem je závod, který se v Berouně koná pokaždý při náky slavnostní události a mívá kolikrát víc diváků než souběžně hraný fotbalový pouťák. V Berounském hlasateli píšou, že závod s trakařem se poprvé jel jako sportovní zpestření při slavný krajiný výstavě v roce 1899. To byla ta, kterou tehdy navštívil i císař František Josef I. bláhý paměti, ale pan doktor Kottek tvrdí, že tradice závodu s trakařem je o moc delší.

V městské kronikách prej existují zápisy, ze kterých je patrné, že v Itálii běhali pekaři za jednokolovým vozejkem o závod už ve středověku. Bejvaly to údajně tak urputný a kolikrát i krvavý štvance, že městský

potentátí vydali nařízení, že jednotliví účastníci musej zachovávat při předjíždění odstup nejmíň na sáh. A před závodem musel každý závodník odevzdat všechno, co by mohlo posloužit jako zbraň.

Když táta viděl, že si taky vyplňuju přihlášku, trochu pochybovačně vrtěl hlavou, ale mně nezbejvalo než se přihlásit, protože když pojede Eman a Čenda, musím jet i já. Já sice nejsem tak dobrý běžec jako ti dva, ale nemůžu zůstat mezi divákama, kór když vím, že se do závodu přihlásil dokonce i šprt Juřík. Závod se pojede v neděli a bude jubilejní krajiný výstavu uzavírat. Že ta výstava bude něco mimořádného, prozrazovaly vyvěšený plakáty, který navrhnul pan profesor Solar. Překvapilo mě, že oznamují, že pořadatelem je Královský Město Beroun – teda abyste mi rozuměli, mě nepřekvapuje, že se v Berouně koná náká výstava, to vůbec ne, ale zarazily mě ty tři velký písmena na začátku tří slov, který označují pořadatele výstavy:

„Pokud jindy Beroun něco pořádá, tak na plakátech bejvá obyčejně uvedený město Beroun, nebo Městskéj ouřad, ale nadpis ozdobenej královskou korunou, který uvádí, že pořadatelem je Královský Město Beroun – všechno velkejma písmenama, vidím na plakátech poprvý.“

Když jsem tohle řekl před panem Kottkem, tak mne poučil, že Beroun je coby královský město doložené už v roce 1265, protože v tom roce král Přemysl Otakar II. za svýho pobytu v našem městě podepsal důležitý lejtro, na kterým stálo, že bylo sepsaný a podepsaný v Královským Městě Berouně.

„Pane Kottek, nezlobte se, to je všechno hezký, ale ty tři velký písmena, tak jak z toho textu vyčuhujou, ty potentáty přeci, když to tehdy sepsovali, musej taky trknout, když trkly dneska mě – vždyť se na to podívejte: Královský, Město, Beroun – Kašpar, Melichar, Baltazar! Vždyť takhle se lidem dává příležitost, aby si z městskýho představenstva dělali šoufky, a protože plakáty už visí, tak to ani nepude napravit!“

Pan Kottek se na mě chvíli koukal, jako by mě viděl prvně, a pak se dal do smíchu. Potom zváněl, vzal mě za ramena a řekl:

„Píhounku, voni jsou opravdu bystřej a všímavěj chlapec, ale maj obdivuhodnou schopnost objevovat problémy i tam, kde by je žádný normální smrtník nehledal. Já jim zaručuju, že kdyby ty ty plakáty visely ještě dejme tomu dvacet let, nikdo za téma slova ty tři biblický krále hledat nebude!“

Nechtěl jsem panu doktorovi odporovat, ale řekl jsem si, že se mezi známějma poptám, jestli jim na těch plakátech ty velký písmena něco nepřipomínaj. Pan Kottek už ale považoval problém s tím kámbě za vyřízený a vrátil se znova k jeho obsahu.

„Plakát by měl samozřejmě odpovídat významu takový události. To není jako když se oznamuje, že je ve městě zakázaný podomní obchod nebo že v sirotčinci přijímaj obnošený šatstvo. Ta výstava nebyla jenom mimořádná pocta – vždyť na slavnostní zahájení přijel do Berouna dokonce i pan prezident. Určitě se vyplatila měšťanům i finančně, protože za těch deset dní musela místním řemeslníkům a obchodníkům přinést do šrajtoflí nemalý obolus.“

Na tenhle argument nezbylo než mlčet, ale Eman si nedal pokoj:

„Pane Kottek, mně pana prezidenta nemusíte připomínat, vždyť já stál kousek od něj.“

Ale stejně je škoda, že návštěvu Berouna nenaplánoval až na neděli – to by byl slavnostní závěr výstavy! Vítěz závodu trakařů by se s ním mohl nechat vyfotografovat.“

Já ovšem do Emanu vidím jak do kozy, jak říkává pan Buriánek. On si totiž myslí, že ten závod vyhraje, a že by tím pádem byl na tý fotografii s panem prezidentem on. ...